

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no: 52850/12

Necati ABAY / Türkiye

Başkan

Julia Laffranque,

Hâkimler

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdsen,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 10 Aralık 2019 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

7 Haziran 2012 tarihinde yapılan yukarıda anılan başvuruyu dikkate alarak,

8 Nisan 2014 tarihli kararı göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuran tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup; Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

1. Başvuran Necati Abay, 1956 doğumlu bir Türk vatandaşı olup İstanbul'da ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna bağlı Avukat G. Tuncer tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın koşulları, taraflarca ileri sürüldüğü şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran, 13 Nisan 2003 tarihinde yasa dışı bir örgüt olan Marksist Leninist Komünist Parti'ye (MLKP) üye olduğu şüphesiyle polisler tarafından yakalanmış ve gözaltına alınmıştır. Başvuran, polis memurları tarafından avukat yokluğunda sorgulanmıştır.

5. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı, 23 Temmuz 2003 tarihinde başvuranın MLKP üyesi olmakla suçlandığı bir iddianame sunmuştur.

6. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 4 Mayıs 2011 tarihinde başvurunu terör örgütü yönetmek suçundan suçlu bulmuş ve başvurana on sekiz yıl dokuz ay hapis cezası vermiştir.

7. Başvuranın avukatı, 13 Nisan 2012 tarihinde, söz konusu kararı temyiz etmiştir.

8. Yargıtay, 25 Eylül 2012 tarihinde yargılamayı yürüten mahkemenin kararını bozmuştur.

9. Dava 2 Ocak 2013 tarihinde yeniden başlatılmıştır.

10. Yerel mahkeme, 21 Mayıs 2013 tarihinde başvurunu terör örgütüne üyelik suçundan suçlu bulmuş ve başvurana on bir yıl üç ay hapis cezası vermiştir.

11. Başvuran ve avukatı 13 Nisan 2012 ile 23 Ekim 2013 tarihlerinde söz konusu karar hakkında temyiz başvurusunda bulunmuşlardır.

12. Yargıtay, 4 Mart 2014 tarihinde başvuranın mahkûmiyeti hakkındaki kararı onamıştır.

13. Hükümet tarafından ibraz edilen bilgiye göre, başvuran, 18 Ağustos 2016 tarihinde Mahkeme önünde dile getirmiş olduğu aynı şikâyetler hakkında Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunmuştur. Mahkemenin elindeki mevcut bilgiye göre, söz konusu başvuru Anayasa Mahkemesi

önünde halen derdesttir.

B. İlgili İç Hukuk

14. Avukata erişim hakkına ilişkin ilgili iç hukukun açıklaması, *Salduz/Türkiye* ([BD] no. 36391/02, §§ 27-31, AİHM 2008) kararında yer almaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

15. Başvuran, Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında ceza yargılamasının ilk aşamalarında avukat yardımından faydalandırılmadığından ve mahkûmiyetinin polise avukat yokluğunda vermiş olduğu ifadelere dayandırılmasından şikâyetçi olmuştur. Başvuran ayrıca, kendisi gibi aynı iç hukuk kapsamında yargılama öncesi aşamalarda avukat yardımından faydandırılmasının kısıtlandığı müşterek sanığın yapmış olduğu suçlayıcı ifadelerin, kendisini mahkûm etmek için kullanılmış olmasından şikâyetçi olmuştur.

16. Hükümet, başvuranın Anayasa Mahkemesine aynı şikâyetler hakkında başvuru yapmış olması ve bu başvurunun ilgili mahkeme önünde halen derdest olması sebebiyle iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazında bulunmuştur.

17. Başvuran, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediğine ilişkin iddiası hakkında bir itirazda bulunmamıştır.

18. Anayasa Mahkemesi önündeki yeni hukuk yolunun temel yönlerini inceleyen Mahkeme, Türkiye Büyük Millet Meclisinin söz konusu mahkemeye, kural olarak, 23 Eylül 2012 tarihinden sonra kesinleşen bütün kararlar bakımından, Sözleşme ile korunan hak ve özgürlüklerin ihlallerine yönelik doğrudan ve hızlı bir tazmin sağlamasına imkân tanıyan yetkiler verdiğine ve bu hukuk yolunun kullanılması gereken bir hukuk yolu olduğuna karar vermiştir (bk. *Hasan Uzun/Türkiye* (k.k.), no. 10755/13, §§ 68-71, 30 Nisan 2013).

19. Mahkeme, ayrıca, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisinin (*ratione temporis*) 23 Eylül 2012 tarihinde başladığını ve daha önce verilen kararlardan açıkça anlaşıldığı üzere, ihlalin bireysel başvuru hakkı getirilmeden önce başlamış ve bu tarihten sonra devam etmiş olması

durumunda, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisinin uzatılmasını kabul ettiğini kaydetmektedir.

20. Somut davada Mahkeme, başvuran aleyhindeki ceza yargılamalarının, Yargıtayın 4 Mart 2014 tarihinde yargılamayı yürüten mahkemenin kararını onamasıyla kesinleştiğini gözlemlemektedir. Dolayısıyla, başvuranın ceza kovuşturması Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi kapsamına girmiştir (bk. *Eroğlu/Türkiye* (k.k.), no 3114/07, §§ 7-11, 6 Şubat 2018). Bu bağlamda Mahkeme ayrıca, başvuranın Anayasa Mahkemesine yapmış olduğu bireysel başvurunun halen derdest olduğunu kaydetmektedir.

21. Sonuç olarak Mahkeme, Hükümetin ilk itirazını dikkate alarak, söz konusu şikâyetin, Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4 maddesi uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmesi gerektiği kanaatine varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup, 9 Ocak 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan